

Παπα-Βαλής: ένας «ψυχωμένος» ιερέας της Αντίστασης (Δρ. Πέτρος Παναγιωτόπουλος, Υπεύθυνος Περιεχομένου Πεμπτουσίας)

[/ Πεμπτουσία](#)

Συνηθίζουμε να συγκρίνουμε τα ανδραγαθήματα των ηρώων της Εθνικής Αντίστασης 1941-1944 με τα αντίστοιχα του Εθνικοαπελευθερωτικού Αγώνα του 1821. Μία πτυχή που επιτείνει αυτή την ομοιότητα είναι η συμμετοχή του Κλήρου στους αγώνες του Γένους. Επιλέγουμε σήμερα, με την αφορμή της εθνικής επετείου, να αναδείξουμε την προσφορά ενός ανδρείου λειψτή που έπαιξε κυριολεκτικά το κεφάλι του κορώνα-γράμματα για να βοηθήσει το ποίμνιό του στον αγώνα εναντίον του κατακτητή.

Ο παπα Βαλής

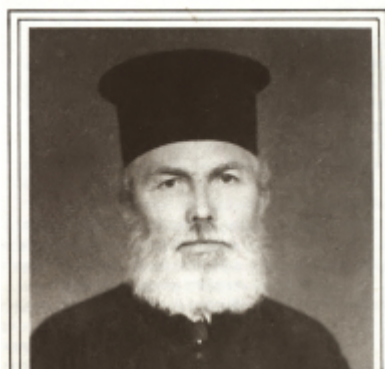
Ο πατέρας Κωνσταντίνος Βαλής, γνωστός στην περιοχή του και ως παπα-Βαλής, γεννήθηκε στην Τζιβιλιάσα του Θέρμου στα 1909 (κατ' άλλους καταγόταν από το Νεοχώρι Τριχωνίδας) και διακονούσε την Εκκλησία στο χωριό Σιβίστα του Αιτωλικού και αργότερα, μέχρι το 1945, στο Αγρίνιο (πιθανότατα στο Κοιμητήριο). Σχεδόν αμέσως με την έναρξη της υποδούλωσης της Ελλάδας στις δυνάμεις του Άξονα, ο παπα-Βαλής πρόσφερε τις δυνάμεις του στην υπηρεσία της «Εθνικής Αλληλεγγύης». Η «Εθνική Αλληλεγγύη» ήταν η πρώτη πανελλαδικής εμβέλειας οργάνωση της Κατοχής. Ιδρύθηκε στις 28 Μαΐου του 1941 και δραστηριοποιήθηκε κυρίως στον ανθρωπιστικό τομέα.

Ο Πρωτοπρεσβύτερος Δημήτριος Χολέβας ή Παπαχολέβας (Παπαφλέσσας), Στρατιωτικός Ιερέας της XIII μεραρχίας του ΕΛΑΣ, Γενικός Γραμματέας της Παγκληρικής Ενώσεως, καθηγητής φιλολογίας-αρχαιολόγος. Τιμήθηκε από το μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο με το Χρυσό Σταυρό του Αποστόλου Παύλου, για την αντιστασιακή του δράση. Η φωτογραφία τραβήχτηκε από το θρυλικό φωτογράφο της Αντίστασης, Σπύρο Μελετζή

Ο παπα-Βαλής οργάνωσε εράνους και μάζευε τρόφιμα και χρήματα για να τα προσφέρει στους δοκιμαζόμενους συμπατριώτες του. Περισσότερο εντυπωσιακή, όμως, ήταν η προσφορά του στο ενεργό σκέλος της Αντίστασης. Όταν η διάσημη ηρωίδα του Αγώνα Μαρία Δημάδη εργαζόταν στο γερμανικό Φρουραρχείο του Αγρινίου ως διερμηνέας και υπέκλεπτε στρατιωτικά έγγραφα, ο παπα-Βαλής εισερχόταν στο στρατιωτικό κτίριο εμφανιζόμενος ως ... θείος της, παραλάμβανε το πολύτιμο παράνομο υλικό μέσα από την πηγή του για να το παραδώσει στη συνέχεια στους αντιστασιακούς συνδέσμους. Το αποτέλεσμα ήταν οι κατοχικές δυνάμεις να έχουν αλλεπάλληλες στρατιωτικές αποτυχίες στην περιοχή.

Άλλη προσφιλής του ενέργεια ήταν η ... σκηνοθεσία κηδειών. Συγκεκριμένα, όταν το Σεπτέμβριο του 1943 οι Ιταλοί συνθηκολόγησαν με τους συμμάχους, πολλοί απ' αυτούς παρέδωσαν τον οπλισμό τους στους Έλληνες. Αυτό όμως δημιούργησε το ζήτημα της μεταφοράς τους στους αντάρτες. Τη λύση την έδωσε ο π. Βαλής με τις εικονικές του κηδείες:

Μέσα στα φέρετρα και κάτω από τα λουλούδια μετέφερε όπλα για το «βουνό». Η πομπή κατέληγε στο νεκροταφείο του Αγρινίου, στο μεγάλο κενοτάφιο του Σπύρου Τζωρτζόπουλου, συνεπικουρούμενος από τον υπάλληλο του νεκροταφείου και στέλεχος του Ε.Α.Μ., Χριστόφορο Σώτο. Συχνά, οι Γερμανοί και Ιταλοί στρατιώτες, στο πέρασμα των νεκροφόρων στέκονταν σε στάση προσοχής, αγνοώντας προφανώς ότι αποδίδουν τιμές σε εχθρικό πολεμικό υλικό.

Κάποτε οι αρχές Κατοχής τον υποψιάστηκαν. Ο παπα-Βαλής το κατάλαβε και την επόμενη φορά που η πομπή συνάντησε απόσπασμα κατακτητών, η ταραχή του ήταν εμφανής. Οι αξιωματικοί τού ζήτησαν να ανοίξει το φέρετρο και έκπληκτοι αντίκρισαν τη σορό της γιαγιάς του Χρήστου Μπανιά. Από τότε δεν τον ενόχλησαν ξανά. Η μπλόφα είχε πιάσει... Υπολογίζεται μάλιστα ότι οι «κηδείες» αυτού του είδους ήταν γύρω στις 35.

Όταν έγινε κάποιος σαμποτάζ από την Αντίσταση, οι κατακτητές συνέλαβαν 30 πολίτες ως ομήρους, για να τους εκτελέσουν. Μόλις το έμαθε ο παπα-Βαλής, κατέστρωσε με την τοπική οργάνωση του Ε.Α.Μ. σχέδιο για την απόδρασή τους. Ζήτησε στη συνέχεια από τον τοπικό υπεύθυνο του Ε.Α.Μ., Αρ. Φλωρόπουλο, ένα όνομα κρατουμένου. Εκείνος του έδωσε το όνομα του Σπύρου Κοντοπάνου. Ο παπα-Βαλής μετέβη στη φυλακή έχοντας μαζί του ένα σταυρό, μια Ι. Σύνοψη και ένα κεσέ με γιαούρτι. Εκεί, ζήτησε από το Γερμανό διοικητή την άδεια να εξομολογήσει τον ... ανεπιό του, Σπύρο Κοντοπάνο και όποιον άλλο ήθελε να εξομολογηθεί πριν από την εκτέλεσή του.

Ο διοικητής συγκατένευσε και οι μελλοθάνατοι συγκεντρώθηκαν σε μια αίθουσα. Ο παπα-Βαλής άρχισε να ψέλνει παρουσία του διοικητή, που στεκόταν σε στάση προσοχής:

«Κύριε ελέησον, μέσα στο γιαούρτι ένα πριόνι... Του Κυρίου δεηθώμεν, να κόψετε τα σίδερα... Να έχετε σινιάλο τέκνα μου τη νύχτα, κύριε ελέησον, ανάψτε τρία τσιγάρα, του Κυρίου δεηθώμεν, τα παιδιά περιμένουν, Κύριε ελέησον, απ' έξω να σας ελευθερώσουν, ... Κύριε ελέησον, τέκνα μου, τέκνα μου, κινηθείτε αποφασιστικά και μη φοβάστε, μνήσθητι Κύριε».

Δακρυσμένοι οι μελλοθάνατοι από αυτόν τον «Ψαλμό των οδηγίων», μπήκαν στη σειρά και άρχισαν να του φιλούν το χέρι. Συγκινημένος και ο διοικητής, επέτρεψε στον ιερέα να παραδώσει τον κεσέ στον «ανεπιό» του. Το ίδιο βράδυ οι όμηροι πριόνισαν τα σίδερα και δραπετεύσαν.

Από μαρτυρία του ίδιου μαθαίνουμε ότι πήγε μαζί με τον Αρχιερατικό Επίτροπο π. Απόστολο Φαφούτη, να παρακαλέσουν το Γερμανό Διοικητή να μην καίγονται οι

Εκκλησίες, κατά τις επιχειρήσεις των δυνάμεων κατοχής. Κι εκείνος τους πληροφόρησε ότι οι Γερμανοί προέβαιναν στην πυρπόληση κτιρίων που τους υπεδείκνυαν οι Έλληνες συνεργάτες τους... Ακόμη, ο ίδιος μαρτυρεί πως κάποιος επίσης συνεργάτης των Γερμανών, στον Άγιο Βλάσιο Αγρινίου, χτύπησε με τη λόγχη την εικόνα της Παναγίας και την ύβρισε χυδαιότατα, επειδή ο γιος της (δηλαδή ο Χριστός) ήταν ...κομμουνιστής. Θυμόταν επίσης ότι την Μ. Παρασκευή του 1944 με τις υποδείξεις των συνεργατών τους, οι Γερμανοί εκτέλεσαν 117 πατριώτες, ενώ κρέμασαν τρεις στην κεντρική πλατεία του Αγρινίου, τους οποίους άφησαν κρεμασμένους μέχρι και τη Δευτέρα του Πάσχα - έτσι ώστε να είναι το Πάσχα εκείνο των Αγρινιωτών όσο γινόταν πικρότερο και οδυνηρότερο.

Τελικά η έντονη δράση του δεν κατόρθωσε να περάσει εντελώς απαρατήρητη. Λίγο πριν οι Γερμανοί και οι συνεργάτες τους εγκαταλείψουν την Ελλάδα, τον συνέλαβαν και τον φυλάκισαν. Ευτυχώς όμως, σύντομα ελευθερώθηκε, με την απελευθέρωση όλης της Ελλάδας.

Όπως, δυστυχώς, συμβαίνει συνήθως στον τόπο μας, η ανταμοιβή για τη δράση του ήταν η ... αναμενόμενη αγνωμοσύνη. Μέσα στο ζοφερό κλίμα των διώξεων και του εμφύλιου σπαραγμού που ακολούθησε, ο παπα-Βαλής απαλλάχθηκε των καθηκόντων του από τον επίσκοπό του, γιατί «η διαγωγή του σκανδάλιζε το ποίμνιον»... Μερικά χρόνια αργότερα, τιμωρήθηκε με ένα χρόνο φυλάκιση, επειδή κατέθεσε ως μάρτυρας υπεράσπισης του αριστερού λογοτέχνη Θέμου Κορνάρου. Πληροφορίες τον φέρνουν να ζει αργότερα με μια μικρή σύνταξη κάπου στο Αιγάλεω...

Πληροφορίες ελήφθησαν από το άρθρο του Ομότ. Καθηγητή Ιατρικής Νίκου Παπανικολάου, «Ο Παπα-Βαλής», στον Αιτωλοακαρνανικό Τύπο, Μάρτιος 2012, σ. 4 και από τις ιστοσελίδες <http—ellinon-anava.pblogs.gr/>, [agrinio memories.blogspot.gr/](http—agrinio memories.blogspot.gr/), [kokkinosfakelos.blogspot.gr/](http—kokkinosfakelos.blogspot.gr/), [www.epoxi.gr/](http—www.epoxi.gr/), [papailiasyfantis.wordpress.com/](http—papailiasyfantis.wordpress.com/)